

זמני השבת

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר שבע
6:47	7:02	6:54	7:03
כניסת השבת			
8:02	8:05	8:06	8:04
צאת השבת			

ממתק לשובת

נהנים עם איצי

שְׁלוֹם לְךָ יוֹמָנִי,
 "זהו זה, צריך להתחיל להתכונן", אמר לנו היום צביקה בהפסקה. "להתכונן למה?", התעניינו כלנו. "אתה מתכונן למדורה של ל"ג בעומר, או לתהלוכות ל"ג בעומר? אנחנו כבר בשיא ההכנות!". צביקה חזק. "אני בכלל לא מתכונן לל"ג בעומר, אלא לחג השבועות".

כלנו לא הבנו: "עכשו? לחג השבועות? הרי יש עוד חדש! ומה בכלל יש להתכונן? לל"ג בעומר אוספים עצים. אתה רוצה שנתחיל לאסוף גבינות?".

צביקה לא נבהל מן ההתקפה. "שכחתם שכתוב שצריך להתכונן לחג 'שלושים יום קדם החג'? אמנם זה כתוב בקשר לחג הפסח, אך לומדים מזה גם לגבי חג הסוכות וחג השבועות", הוא הסביר.

"בסדר, אז אתה צודק ובאמת אנחנו עכשו 'שלושים יום קדם החג', הסכים אתו יהושע. "אבל במה בדיוק אתה חושב שאנחנו יכולים להתכונן?".

צביקה היה נראה מעט נבוך. "האמת היא שאני לא כל כך יודע", הוא הודה. "חשבתי שנסה לחשב על זה ביחד... איך נראה לכם שאפשר להתכונן לחג מתן תורה?".

חשבוני, וקבלנו את ההחלטה הנכונה ביותר, ללמד יחד מהלכות החג – בין מנחה לערבית. אני מקווה שנצליח לעמוד בזה.

להתראות בינתיים,
אלי

רבי או סוחר?

מקציר: לאחר שנים בהן היה רבי לוי יצחק מברדיצ'וב סמוך על שלחן חותנו, עמד החותן על כך שרבי לוי יצחק עצמו ישמל גם בן בחיי הפסקה. לשם כך שלח אותו לרבי בלז'צ'אק עם צ'רור קטן גדול, אך אוהה, התברר שהקטן נעלם. החותן גרש בכעס רב את רבי לוי יצחק מפניו. בעבר זמן זמן החותן למשפט חמור, בגלל עליה שקרית. בשבוע לבקש את ברית רבי אלימלך מליז'נסק, נענה בעצה – לגשת אל הצדיק שבוערו, רבי לוי יצחק...

וא לאור עליידי: המרכז לעזרי שליחות
 ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000 • טל' 03-3731777 • פקס 03-9606169
 www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

במסערי הגימה
מאת עוזי קפלון

72 אבא סיקרא
 חגיגת כבד כמעט פגעה בארון, כאשר נשמעה הפקדה: "עצרו!". הבירון המפתע, שבקש לדקר את הארון כדי לודא שהמת שבפנים אכן מת... נאלץ לשמט את חנייתו כלפי מטה. הוא הביט לאחוריו ונוכח לבהלתו לראות את אבא סיקרא בכבודו ובעצמו מציץ עליו מגמחה נסתרת בפנת השער. לא כלם ידעו, אך אבא סיקרא, ראש הבירונים בירושלים, היה אחינו של רבן יוחנן בן זכאי. איש מן הבירונים לא העלה על דעתו כי הרעיון הנועז של ההלוה המדמה, היה הצעה שהציע אבא סיקרא עצמו לדודו, בסודי סודות. עכשו בא לפקח על ה'הלוה' ולודא שהיא אכן יוצאת מירושלים בשלום...

אבא סיקרא נתן בשומר עינים זועמות. "מה אתה עושה?! וכי אינך רואה את הרומאים מציצים עלינו מן העמדות שלהם ורואים הכל? מה הם יגידו – שאנו היהודים איננו מכבדים את חכמינו כראוי! הנח את החניית!".

השומר הבירון עוד נסה להתוכח: "לפחות נדחף אותו שם בארון, רק כדי שנהיה בטוחים שמישהו בפנים לא מרמה אותנו; שלא מדבר בנסיון התחמקות מתחכם..."

"בשום פנים ואפן!", פקד אבא סיקרא: "חסר לנו שהם ילעגו עלינו ויאמרו שהיהודים דוחפים את רבם... תן לארון לעבר ומיד!".

שער הברזל הכבד נפתח לארון ולנושאייו ונטרק אחריהם מיד. התלמידים הקרובים וכל מי שהיה בסוד הענין נשמו לרוחה, לאחר רגעי האימה הנוראים. המלוים הרבים פנו לאחוריהם עצובים ושבנו לבתיהם בראש מרכן.

הן ספרת לנו פעם, נזכר התלמיד, "על מצור ישן, בו העלו כבשים מחוץ לחומה, בתוך ארז, תמורת זהב לאוב". רב הרפינס צחק: "ולמי יש כל כך הרבה זהב?".

ואז הרים מונבז את ידו: "לאמא שלל"...

המשך יבוא

בבית משפחת גאולה

בפה בלנו מתחזקים?

בעם ישראל, הרבה יהודים זה מזה - שונים.

גם בספירת העמר שבוע מדות, דרכים הפצנים עבודת השם באפנים שונים.

וגם בפירות הזקב, בעלת הכפתורים והפרחים ישנם - שבוע קנים!

ובמו שפירות הזקב הקדושה

מפיקה אחת עשויה.

ובמו שאת הפירות שופרים

זה בזה בוללים,

בדל ישראל

צריכים להיות

זו הדרך להביא

גאלת עולמים,

ולזכות לראות את הפתרון בתפארתה

בבית המקדש בפהרה.

(ג'א'א)

הרבי מדבר לילדי ישראל

עבודת ספירת העמר - כשופרים את כל שבוע המדות, ובאפן של "תמימת תהיינה" - מדגישה איך צריכים להתאחד עם כל שבועת הסוגים שבועם ישראל, כדברי הנביא "ראיתי והנה מנורת זהב פלה" - אני רואה את עם ישראל כמנורה אחת עשויה זהב. כי למרות האפנים השונים בעבודת השם, מתאחדים כל בני ישראל יחד, כמנורה אחת.

(ליג בעומר תש"ו)

הפסוק 'מימינו אש דת למו'. אלו הנחתם לנו להתפלל ולעבד את בוראנו בשקט ובשלחה, היינו עושים זאת בבית-כנסת אחד גדול ומרפז, כפי שנהגנו מאז ומתמיד. אך כאשר אתם מצרים את צעדינו ונועלים את בית-הכנסת שלנו, אתם משחקים ב'אש'. וכשאדם תופס בידו גחלת בוערת ומנסה להטיחה בארץ כדי לכבותה, נתזים ממנה גצים בוערים לכל עבר ומציתים בערות נוספות. הלוא תראו במו-עיניכם כי אך סגרתם בית-כנסת אחד וכבר צצו במקומו עשרות בתי-כנסת חדשים...

דבריו של הרב הצעיר הממו את שני החוקרים. בתם החקירה הקצרה שחררוהו לביתו.

לא חלף זמן רב ובח' באייר באותה שנה שבה והתרה פתיחתם של בתי-הכנסת ברחבי גרוזיה. יום זה, אגב, נחג עד היום בקרב יהודי קולאשי, שאף נוהגים שלא לומר בו 'תחנון'.

שמו של הרב הצעיר הלך לפניו, וכעבר זמן קצר נבחר לרבם הראשי של יהודי גורי (עיר החדתו של סטלין). פעילותו הנמרצת להחיות חיי תורה ויהדות בעיר זו זמנה לו לא-מעט התנגשויות עם השלטונות. מכלן יצא וידו על העליונה.

לאחר כחמש שנות רבנות ופעילות בגורי, שב לעיר החדתו קולאשי, הפעם כרבה הראשי וכמנהיגה הנערץ של הקהלה היהודית בעיר. תפקיד זה מלא עד עלותו לארץ (בתשל"ב), בראש קבוצה גדולה של יהודי עירו. כאן בארץ שמש 'חכם' רפאל אלשוילי רבה הראשי של יהדות גרוזיה, עד פטירתו (בכ"ג בסיון תשס"ה).

"נודע לנו כי מתנהלות תפלות צבוריות בבתי פרטיים", פתח ואמר חוקר אחד. "אנו יודעים על כעשרה בתי-כנסת כאלה", אמר חוקר שני. "ממידע אמין ביותר שהגיע לדינו, אתה פעיל מאוד בכל בתי-הכנסת הבלתי-חוקיים האלה", הוסיף החוקר בנימת האשמה. "אתה מנהל את התפלות ואף נואם נאומים חתרניים באזני המתפללים".

שני החוקרים נתנו ברב אלשוילי מבט חד ומאיים. "מה יש לך לומר להגנתך?", הגביה החוקר הראשון את קולו.

השנים צפו מן-הסתם כי הרב הצעיר יכחיש את ההאשמות נגדו, ימעיט בערכו או לפחות ינסה להצטדק. נקל אפוא לשער את התדהמה שאחזה בהם למשמע תשובתו. "טועים אתם", אמר להם. "לא עשרה אלא כעשרים בתי-כנסת פועלים ברחבי העיר. ובקרוב - כך אני מקנה - יהיו שלושים בתי-כנסת ואף יותר".

החוקרים הסמיקו מזעם ונכרו היה עליהם כי הם מתקשים להאמין למשמע אזניהם.

הרב אלשוילי לא הסתפק בכך. "תורת ישראל נמשלה לאש", המשיך ואמר, "כדברי

"אם אין מניחים לנו להתפלל בגלוי, נתפלל בסתר!", אמר למשתתפי אספת-החרום, שהתכנסו כדי לטכס יחדו עצה. הטון הבוטח וההחלטי שבו אמר את דבריו נסד תקנה ועידוד בלבבות הנוכחים.

עד מהרה נמצאו האנשים שהסכימו לשכן בביתם את בתי-הכנסת המחתרתיים. מפה לאזן נלחשו הכתובות, ויהודי קולאשי יכולים היו - תוך נטילת סכנו לא-מבטל - לשוב להתפלל במנון.

גם בימים ובשבועות הבאים הוסיף הרב אלשוילי להיות הרוח החיה מאחורי ארגון בתי-הכנסת והתפלות. הוא התרוצץ מבית-כנסת אחד למשנהו, בזה קרא בתורה, בשני עבר לפני התבה, ובשלישי השמיע דברי חזוק והתעוררות.

העבדה שבאותם ימים עדין לא נשא בתפקיד רבני רשמי בקהלה, הקלה עליו את המלאכה. בשעה שעיניהם הבולשות של השלטונות היו נתונות למעקב אחר ה'חכמים' הידועים והמפריים לכל, איש לא נתן את דעתו למעשיו של הצעיר הזה.

אולם לא חלף זמן רב ומידע מפליל על מעשיו של הרב הצעיר והנמרץ החל לזלג החוצה ולהגיע לידיעת המשטרה החשאית.

בהגיע פורים של אותה שנה הגיעה פעילותו של הרב אלשוילי לשיא. בליל פורים וביום שלמחרת קרא את המגלה בעשרה בתי-כנסת מחתרתיים. בדיעבד התברר כי זה היה בבחינת הקש ששבר את גב הגמל. ימים אחדים לאחר מכן הוא זמן לחקירה במשרדי הבולשת.

קוראים בענין

"תסגרו אחד, נפתח עשרות"

לא בכדי כנתה העיר קולאשי 'ירושלים של גרוזיה'. בעוד ברב אזורי ברית-המועצות נעלו בתי-הכנסת במנועול וברית, המקואות נאטמו, השחיטה הכשרה נאסרה וקול התורה נדם, עיר זו, במערבה של גרוזיה, שקקה חיי תורה ויהדות.

בזכות אמץ לבם של 'חכמי' העדה ובזכות עמידתם העקשנית של פשוטי העם מול גזרות השלטון, נותרו בתי-הכנסת מלאים מפה אל פה וקול למודם של הילדים, תינוקות של בית רבן, הוסיף להדהד בחוצות העיר.

אך הנה באו ימים קשים גם על קולאשי. זה היה בחרף תשי"ג - החדשים האחרונים למשטרו העריץ של סטלין. בהוראה מגבוה נסגרו כל בתי-הכנסת בגרוזיה, ובכלל זה בקולאשי. שומרים חמושים הצבו בפתחי בתי-הכנסת הנעולים, כדי למנוע כל נסיון להמרות את פי השלטון.

יהודי קולאשי לא ידעו את נפשם מרב כאב וצער. הרב רפאל אלשוילי, תלמיד-חכם צעיר כבן תשע-עשרה, שלא-מקבר נשא אשה, הטיל את עצמו למערכה. הוא היה תלמידו של חכם יעקב דברשוילי, שלמד בשעתו בישיבת 'תומכי-תמימים' בכותאסי, ואף זכה להיות ב'חידות' אצל אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש. ממנו ספג את רוח מסירות-הנפש שאינה יודעת פשרות.

מגלים עולם

עיניו של הלונתן קטנות וראיתו מגבלת מאוד בגלל עצמת האור החלשה המגיעה לעמק היים. אם כך, כיצד דג כל-כך ענקי יכול להתמצא בדרכו? ללונתנים אין מיתרי-קול כמו לבעלי החיים המצויים על היבשה. בכל זאת, הם מיצרים תנודות-קול מגוונם (ויש אומרים מתוך אפם). ההד נקלט על ידם ואת תנודות המים הם מתרגמים לשמיעת' הקולות. הזמן שחולף בין יציאת אות קול לבין חזרתו כהד מסייע לחשב את המרחק והכוון.

השמעת הקולות משתנה בין מיני הלונתן. ללונתני השנים למשל, יש מגון קולות אותם הם משמיעים: שריקות, צוחות, נקישות, ומעין קולות המזכירים לעתים נבחה או חריקה. סוגי הקולות משמעים בהתאם לתנאים ולמצבים השונים, כגון בעת רגז, במצב-מצוקה, בנסיון לאתור טרף, או לשם נווט.

דמות מהפרשה

עדינאל הנסיך

זו פעם ראשונה שאבי המלך מרשה לי לבקר בשוק. הוא גם הסכים שגן המשרת הגוי, המכיר את השוק היטב, ילנה אותי.

ובאמת. הטיול היה נחמד מאוד. גסטוס הראה לי את הסמטאות והדוכנים השונים, מוכרי הדגים ואופי הלחמים. "הנה כאן", הצביע לי גסטוס. "זה הדוכן שמוכר את האכל הכי טעים בשוק! בוא נקנה לשנינו מנה!".

הסכמתי בשמחה. הוצאתי מהכיס את הארנק המלא במטבעות זהב, והגשתי אחת לגסטוס שמהר לומר למוכר: "שתי מנות בבקשה!".

התחלנו לאכל. אולם בעוד גסטוס סים את המנה בהצלחה, אני התחלתי פשוט... להקיא! השומרים מהרו לקחת אותי הבייתה. "מה זה?", התמרמרת. "גסטוס אכל את הכל בלי בעיה, אז למה אני מקיא?".

"אתם שונים מאוד", הסביר לי אבא. "הקבה שלך עדינה. היא רגילה למאכלי הארמון המשבחים, ומקיא את כל מה שלא מתאים".

"כך אמר לנו השם גם לגבי ארץ ישראל", הוסיף אבא. "ארץ ישראל מתאימה לאנשים המתנהגים בהתאם לתורה. מי שלא מתנהג כך - היא עלולה להקיא אותו... כשזוכים להיות בארץ ישראל, חשוב עוד יותר לשמר על התורה והמצוות בשלמות!".